

krvine o pravem času. Preganjati jih se pravi, merčes ploditi in gojiti.*)

Omeniti je še, da krt nikoli ne biva v nasipih, jezih, da ne podkopava teh in tako ne vzročuje poplavljenja, kar se mu tudi sem ter tje očitata.

To delajo povodne črne podgane in sive, ki so prišle l. 1727 iz Azije v naše kraje, pa tudi miši, ki naj raji neposredno po vodah in jarkih stanujejo. Skrbijo naj torej previdni kmetovalci, da ne bo krt za svoje delo in trud prijemal naj grše plačo, katero svet dati more — nehvaležnosti.

M. N.

Premiranje konj v Žavci bo dne 11. septembra in se začne točno ob 9. uri zjutraj. Priredi to premiranje konjerejsko društvo štajersko. Darila v srebru so:

a) Za tri- in štiriletne ne obrejene kobile, za štiri- in petletne obrejene kobile, za žrebice:

1. darilo	40 gold.
2. " (deželno darilo)	30 "
3. "	25 "
4. "	20 "
5. " (dar okraja celjskega)	20 "
6. "	15 "
7. "	15 "
8. "	15 "
9. " (dar okraja celjskega)	15 "
10. " (dar okraja vranskega)	12 "
11. " (dar okraja gorn. gradskega)	15 "
12. "	10 "
13. "	10 "
14. "	10 "
	252 gold.

Za eno- in dveletne žrebice:

1. darilo	20 gold.
2. " (dar okraja konjiškega)	20 "
3. "	15 "
4. "	15 "
5. "	15 "
6. " (deželno darilo)	15 "
7. " (dar okraja vranskega)	15 "
9. " (dar okraja celjskega)	15 "
10. " (dar okraja gorn. gradskega)	12 "
11. "	10 "
12. "	10 "
13. "	10 "
15. " (dar okraja marenberskega)	10 "
	192 gold.

vkup 444 gold.

Konkurirati zamorejo vse sorte plemenskih kobil in žrebic za težko vožnjo v savinjski in gornjedravski dolini iz okrajnega glavarstva celjskega in slovenje-graškega razun tistih konje-

*) Od gred in od njiv se odvrtačajo krti s smradljivimi rečmi, ki se zakopljejo v zemljo ali pa okoli poljijejo. V to služijo mrtvi raki, čebul, česen, sukno pomočeno v terpentinovcu, skaženo kisló zelje itd.

rejcec iz okraja laškega, ki pri premiranji v Sevnici konkurirati namenijo.

Zraven predstoječih daril delile se bodo tudi od strani vis. c. kr. ministerstva za poljedelstvo srebrne in bronaste svetinje in priznalne diplome. Darila od korporacij ali od privatnih podarjena semorejo le konjem dotičnih okrajev priznati.

Ptujske okolice vino in z njim vino skoraj celega okraja daleč slovi kot dobro, izvrstno. Tudi vinotržci ptujski so na dobrem poštemem glasju, kar je velike vrednosti. Zato je pa prav, da dotična gospoda dober ovi sloves čuva in brani. No, in kmetijska podružnica ptujska je objavila nedavno po časnikih sledeče: v Ptuj naselil se je nov vinski tržec po imenu Kravagna. Ta ponuja ptujska vina mnogovrstna kupcem! Toda podružnica ni mogla zvedeti, iz katerih goric v ptujskem okraju da bi g. Kravagna bil kaj vina kupil. To pa je zvedela, da je nakupil mnogo ogerskih vin. Takšno postopanje nam ni vse jedno. Opozorujemo toraj občestvo, da ptujska vina, katera g. Kravagna prodava, niso prirastla v ptujskih goricah. Pristaviti moremo, da je podobnih vinskih mešetarjev tudi drugod na Štajerskem in je želeti, da se jim na podobni način posveti!

Lahka pomoč zoper grižo.

Zdaj ko griža tako razsaja po naših krajih bo stoterim prav prišlo sledeče zdravilo:

Kuhaj jajce da je trdo, vzami iz njega čemerlak, žolčak ali rumenak (Dotter), pusti ga izbladiti, in vlij na njega v majhni skledici dve veliki žlici finega laškega olja (Tafelöl), ter mešaj to nekaj časa, da jajčji čemerlak do čista razdrobiš. Soli ne smeš pridjati.

Ako bolnik le polovico vžije od tega jedila, za otroke je tudi menje dosti, mu neha vsa griža v črevah že čez četrt ure, in če potem še leži eden ali dva dni v topli postelji, je čisto zdav.

Prepričan sem, da gospod urednik si boste pridobili hvalo mnogo ljudi, če ta breznevni pomoček priobčite slovenskim očetom in materam; jaz vsaj sem z lastnimi svojimi očmi videl čuda delati s tem zdravilom.

Dr. J. S.

Sejmi. 1. septembra: sv. Ilj pri Šoštanji, Gradec, Lemberg, Žigerski breg; 2. septembra: sv. Ilj v Slovens. goricah, Planina; 3. septembra: sv. Ilj v Slovenskih goricah; 4. septembra: Kameca, Račje, sv. Lovrenc pri Celji, Zreče, sv. Rozalija pri Celji, Zibika, Tinsko.

Dopisi.

Iz Ptuja. (Naši nemčurji, kakoljubijo Slovence? II.) Nemčur in trgovec Ekl pri katerem kmetje blago baje za 20 odstotkov draže plačujejo, kakor v drugih štacunah, je v okrajnem zastopništvu naše kmete razžalil, ker so Slovenci,

in jim svetoval, da naj raji pri plugu ostanejo, kakor se v javne zadeve mešajo. Slovenski kmetje, in okrajni zastopniki pa so mu odgovorili, da so oni tisti, kateri največ davka plačajo, in da tedaj imajo pravico sodelovati tam, kder se z okrajnim premoženjem gospodari, in g. Ekl je osramoten tako rekoč kmete za odpusčenje prosil. — Spet pozneje so mestni očetje prošnjo do deželnega odbora enoglasno sklenili, da bi se g. profesor Žitek pregnal, ker je Slovence proti Nemcem zagovarjal. Ali deželni odbor je ptujskim nemčurjem odlok dal, da se pošten, značajan človek, oča sedmerih otrok, ne da tako preganjati, kakor če se je v kakih hiši stenica naselila, posebno takrat ne, če druga ni nič storil, kakor da se je svojih pravic posluževal, in je v zastopništvu Slovence zagovarjal, — in ptujski nemčurji so spet z dolgim nosom, in osramoteni ostali.

(Konec prihodnjic.)

Iz Sesterž pri Monšbergu. (Kmetski prijatelj.) Uže prvi list tega sovražnika ne pa prijatelja mi je došel v roke, no, in tudi št. 2 me najde. Dobim jo od pošte; tudi več naših kmetov. S tem pa nobeden ni bil kaj oveseljen. Zato pišem tisti dobri dušici, ki je blage volje nam ta list plačevati, naj raji tiste denarje v Boga ime da; kajti mi slovenski kmetje uže toliko imamo, da si dobre nam koristne časnike naročimo, če nam je ljubo; takega izvrška pa ne potrebujemo. In to pa zato ne, ker je preveč neumščine malo pa kaj prida v njem. Posebno grda laž je, kar blodi dopisnik od Radgone (?) češ da so vsi drugi časniki slovenski tako pisani, da jih naš prosti kmet le malo kedaj razume, no, se vé, kateri črk ne pozna. Pisatelj teh vrstic ni po šolskih klopek bregušic, niti se slovenskega niti nemškega vsem zveličavnega jezika brati in pisati učil pa dobro ume Slov. Gospodarja, Novice, Mir, Brenčeljna šteti itd. pa se tudi ne da Glantschniggom in Michelitschem za nas voditi. Radgonski dopisnik je čisto kratkoumen, če je s tolikim veseljem sprejel tega Prijatelja? Toliko tedaj! Če mu pa je ljubo pošiljati, naj ga pa! Saj je zdaj čas lova in bodemo puške z njim zatikali. Strel utegne hujši biti in bo hitrej jerebička pala. — Pa če Ptujškega dopisnika obědujem, ki take srečne sine ima, da je že eden „feldwebel“ in tako strašno srečen, drugi, pa tako veliko na leto služi, namreč 90.000 kr., tretji pa celo učitelj pa uže zelo star. To je sreča in omika! Prijatelj tudi našteva, da je naš Gospod izveličar rekel: ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe. Katoliški kristjani slovenski se vemo pa več: ljubi Boga čez vse in svojega bližnjega kakor sam sebe, to sta dve zapovedi, v katerih je vse zapopadeno, katerih se tudi mi držimo in se jih bomo. Ljubili bomo tudi poštenega Nemea pa tudi vsem dobro želeli tudi nemčurjem in gotovo bolje kakor oni nam. O enakopravnosti pa toliko rečem: če je po volji Nemcem, da bi se jim slovenski uradovalo

in dopisovalo od uradnij, potem bodemo tudi Slovenci z nemškimi zadovoljni, drugače pa ne. To bodi v pomislik! Kmet.

Iz Pilštanja. (Cesarjev rojstni dan) smo prav slovesno obhajali. Rano zjutraj so vabili zbrani glasi zvonov ljudstvo k sv. opravilu, pri katerem je šolska mladina zelo genljivo tudi cesarsko pesem pela. Učilnica je bila prav okusno s slovenskimi i cesarskimi zastavami okinčana. Prejšnji večer je bil tudi jako zabavljiv. Čast. gospodične Š. . so priredile s sodelovanjem č. g. J. V. i drugih močij zanimivo veselico, pri kateri se je igrala izvrstna gledališka igra, ravno pripravna za nas; tudi slovenske pesni so milo donele. Res lep večer je bil to; vsa hvala gre čast. gosp. za njihov trud; veselimo se na več enakih večerov. — A nekaj drugega imamo, kar nas pa nikakor veseliti ne more, in to je naš nočni čuvaj. Zastonj je tukaj vse opominjanje, zaman vsaka dobra beseda; on gode vsak večer svojo švabsko nočno pesem, ktero sam ravno tako malo razume, kakor kdo drug. Znabiti bi beseda županova tukaj kaj pomogla; drugače sramota za nas, vsak se nam smeji, ki to sliši!

Iz Mahrenberga. (Žalostno šolstvo.) Čuditi se mora človek, kolikor pameti imajo nemškutarji v svojih možjanib, posebno pri Dravi, kder so tako imenovani dravski knezi. Pod Velko so ravno sedaj odprli šolo za kakih 30 učencev, na Breznem pa zidajo neko kočico za šolo brez vsega apna; zidovje bo moralo menda dofsodnega dneva držati za kakih 40 učencev. Od Velke do Brezna še pol ure ni, pa šoli morate biti dve in sicer nemški. Šole pod Velko je toliko treba kakor kurečjega očesa na čeli. Kmetje so se s vso močjo proti ustanovljenju iste nepotrebne šole upirali, pa jih besede niso ničesar pomagale. Zmagal je nemški železniški šef na slovenskej zemlji. Kot trd Nemeč, bo si gotovo prizadeval celo nemško šolo napraviti, v kojoj bodo slovenski otroci hodili zijala prodajat. Krščanski nauk se na tej šoli ne uči, ker ni kateheta dobiti, ki bi voljen bil zastonj boditi otrok podučevati. Za stavljenje šol deželni š. svet v vsakem kotu dovoljenje da, tudi tam, kder jih celo ni treba, le za podučevanje v verskem nauku mora varčno ravnati. To se nam res čudno dozdeva! Tako se ozira o sedanjih časih na potrebe kmečkega ljudstva, ki vedno in povsod tirja verski nauk, ki je neobhodno potreben, da se divjaki ne izgajajo. Šola na Breznem se je celo v nemško haljo ogrnila. Odkar je zlobni nemški „Schulverein“ šoli nekatera darila, (ali tudi učitelju?) pomolil, zabija učitelj v svojega obraza potu edino zveličavno nemščino v glave slovenskih otrok. Da mora po mislih g. učitelja Bezjaka nemščina k izveličanju neobhodno potrebna biti, sklepamo iz tega, ker morajo otroci tudi Boga v nemščini častiti. Tamkaj se ne sliši več mila slovenska beseda: Oče naš itd. temuč „Vater unser“ itd. Kde si člen 19. osnovnih pravic? Isti veliki german, goreč prija-

telj in navdušen zagovornik pruško nemškega „Schulvereina“ g. Baumgartner. Ta bo gotovo prisrčno vesel, da nemškutarija tako napreduje. O ti vboga slovenska para pa samo plačuj in molči! Ako vidiš, da se tvoji otroci, katere s kaznimi v šolo priganjajo, vendar skoro nič ne naučijo, ne pridrzni se vprašati po vzrokih, kajti tvoja pamet je prekratka, da bi umela učenost in početje teh slavnih nemških pedagogov! Slovenci mahrenberškega okraja plačujejo za šole, da jim rebra pokajo, deca pa se ne nauči niti molitvenih knjig in katekizma brati, veliko menje še kaj druga. Zato pa jih tuji vedno huje brijejo, izsesavajo in v nič spravljajo!

Iz Šaleške doline. (Novi čitalničarji in sokolci.) Bliža se za naš kraj preimeniten dan, 3. september, kajti ta dan imamo svet prepričati, da rodi tudi naša dolina krepke sinove majke Slave in da hočejo stopiti tudi njeni sinovi v kolo tistih, kateri se borijo za srečo in blagor milega našega naroda. Znano je, kako neugodna tla so bila pred kratkim tukaj vsacemu narodnemu podjetju. Ravno v naš mirni kraj se naselilo mnogo tistih, katerim je največje veselje nasprotovati naše narodne stranke, zapeljevati naš kmetški stan k zatajevanju svoje narodnosti, k zaničevanju tistih čednostij, koje so nam svete in drage. Toda ravno sedaj, ko hočejo, da bi naš kmetški stan ujeli na svoje limanice, ravno sedaj se je ustanovila tukaj čitalnica, katerej dolžnost bo izobraževati svoje ude v maternem jeziku, in jim biti narodno središče. V ta blagi namen pa je treba, da se domoljubi združimo, čitalnici pristopimo, jo podpiramo in posebno jeno odprtje dne 3. septembra slovesno obhajamo. Bratje iz prekrasne Savinjske doline pa nam hitijo v pomoč. Savinjski sokol, prvo slovensko telovadno društvo na Štajerskem, nas počasti ob tej priliki s svojim prvim izletom. Zatorej, rodoljubi, naša dolžnost bodi, sprejeti nam drage goste v mogočnem številu in jim dokazati s tem, da nam tudi pod našo priprosto kmetško sukajo slovensko sree bije. Ravno tako vabimo tudi vse druge za narodni napredek vnete rodoljube iz bližine in daljave, kajti slavnost utegne zaradi posebne priljudnosti naših gostov biti taka, kakoršne še nij videla Šaleška dolina. Slavnost se prične ob vsacem vremenu, dne 3. septembra, popoldne ob treh v gostilni g. M. Tajnika pri farnej cerkvi, kjer bode tudi sedež čitalnice. Živela, nova čitalnica Šaleška, živeli sokoli Savinjski!

—n—

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Sviti cesar in cesarica pripeljata se dne 8. sept. v Celovec in se odpeljata 10. sept. v Beljak. V Trst dojdeta 17. sept. — Koroški konservativci so propali; liberalni kandidat Hok je dobil v nemškem št. Vidu 103 glase, v Lavantskej dolini 29, vkup 132, dekan Zojer je sicer zmagal v Lavantskej dolini zado-

bivši 52 glasov, a propal, ker so Nemci v št. Vidu samo 2 konservativna glasa zmogli. Koroški nemški kmet čepi globoko v liberalizmu. — Celjski nemčurji nameravajo še liberalni „Bauernverein“ razgrniti kot mrežo med slovenske kmete. Jim bo tako malo hasnilo, kakor njihov lisjak „Priatelj“. — Kranjski poslanec Šavnik se je poslanstvu odpovedal. — Na Dunaji živi veliko tisoč Čehov, ki želijo českih šol za svojo dečo; ker jim šolske oblasti takšne ne dajo, hoteli so si sami privatno česko šolo osnovati. Ali tudi tega nečejo dovoliti. Drugače pa je zastran nemškega „Schulvereina“. Ta sme nemške šole slovenskej in českej deci vsilovati; v dižavnem zboru bo treba ministru Konradu reč raztolmačiti, kakor ministru Pražaku najnovejši zaukaz Waserjev in Schmerlingov. Ta sta namreč ukazala v gruntnih knjigah v Mariboru izbrisati slovenski vpisek, da je nek dolg pri hranilnici plačan, ter sta ukazala, da se ima nemški vpisati; g. dr. Glančnik mariborski (ne celjski) je celo reč ministru izročil — Pridnega Slovenca, profesorja Borštnerja, so iz Celovca prestavili na prusko mejo v Weidenau, na njegovo mesto djali trdega Nemca; o tej nezaslíšanej stvari mora se nekaj storiti, drugače na slovenskih tleh noben Slovenec kot uradnik ali profesor ni varen, dokler imajo govoriti Waserji, Schmidt-Zabirowi itd. vkljub temu, da imamo grofa Taaffeja za ministra. — Magjarski ministri iztirjavajo davke strašno, samo v Temešvarsko županijo poslali so 200 dačnih eksekutorjev. — Minister Kallay potuje sedaj po Bosni in Hercegovini in skuša ljudi pomiriti; mnogo vstashev vrača se domov iz Črnogore, kamor so bili pobegnoli. — V Spletu je policija zaprla lahonskega glavača, dr. Volpi, ker je na sumu, da je v zvezi s tistimi rovarji, ki so v Trstu bombe metali.

Vnanje države. Egipčanom se slaba godi. Angleži grabijo jih od dveh strani, od Aleksandrije in od Sueškega kanala; tukaj prodira general Wolseley s svojo vojsko, ki šteje okolo 12.000 mož in toliko jih še dobi iz Indije. Od Izmajle prodril je do Mahsame in tukaj Egipčane natepel in vzel 5 kanonov in mnogo streliva; dalje napreduje sedaj po tistej dolini proti Zagasiu, v katerej so nekdanj Izraelci stanovali. Pri Kasasine bil je od Egipčanov silno napaden pa jih je zavrnil nazaj; palo mu je 120 mož, vročina je silna, kanonirje treba z vodo po glavi polivati, da zamorejo streljati; mnogim so se možgani vneli. Okolo Kebira imajo Egipčani silne šanca, kakor Turki pri Plevni. Tukaj dobijo Angleži dovolj dela, kakor tudi pri Davarji — novi Plevni — pred Aleksandrijo. — Turški sultan se je z Angleži pogodil, da jim pošlje 6000 mož v pomoč. Ali do tega res pride, to se ne ve; kajti v Evropi žuga nova vojska med Turki in Grki; slednji so turško vas Karali-Dervent, napali, a bili od Turkov tepeni; sedaj pa so sklicane grške rezerve pod orožje, vojne ladije hitijo k bojišču; kralj se